

Učebné osnovy Živej školy pre 5. ročník

Slovenský jazyk 5. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Zvuková stránka jazyka a pravopis opakovanie zo 4. ročníka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hlásky, spodobovanie - Výslovnosť a písanie spoluhláskových skupín a zdvojených spoluhlások. - Precvičenie a upevnenie poznatkov o hláskach a spodobovaní. - Rozdeľovanie slov - Rozdeľovanie viacslabičných slov na konci riadka. Výslovnosť a pravopis - Interpunkčné znamienka - Úvodzovky. Písanie úvodzoviek v priamej reči, tvorenie priamej reči - formy - Rytmické krátenie (rytmický zákon) - základy - Uplatnenie rytmického krátenia a výnimky z rytmického krátenia (v súlade s učivom v morfológii) - Opravné (korektorské) značky, chýbajúce písmeno, chybné písmeno, hrubica, spojiteľ, oddeliť, dať do druhého riadka, slovosled - Melódia vety, slovný prízvuk, vetný prízvuk (dôraz), prestávka (pauza), tempo, sila (intenzita) hlasu, rytmus. <p>Jazykoveda a národný jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Protiklad správnej a nesprávnej výslovnosti, správnych a nesprávnych výrazov/tvarov slov, správnych a nesprávnych slovesných väzieb (najfrekvencovanejšie javy). <p>Lexikológia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovná zásoba - rozširovanie - Jednovýznamové a viacvýznamové slová. Rovnozvučné slová (homonymá). - Rovnoznačné slová (synonymá). Synonymické dvojice a synonymické rady. Antonymá. - Slovotvorba - Tvorenie slov skladaním a preberaním z cudzích jazykov - Skratky a ich význam - Tvorenie slov s opačným, protikladným významom predponou ne-, bez-. - Práca so slovníkom - Pravopisný slovník, výkladový slovník, výslovnostný slovník, synonymický slovník. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná abecedu - správne poradie písmen - Vedieť triediť hlásky na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky - Vedieť triediť samohlásky a spoluhlásky - Vie vymenovať znelé a neznelé, nepárové spoluhlásky - Vedieť správne zapísať priamu reč - Ovládať výslovnosť a pravopis slov, kde dochádza k spodobovaniu - Vedieť rozdeľovať slová na slabiky, aj na konci riadka - Vedieť uplatniť pravidlo o rytmickom krátení - Pozná uvedené korektorské značky, vie si na ich základe opraviť diktát - Vedieť rozlíšiť spisovné a nespisovné slová - Vedieť triediť slová podľa významu, charakterizovať ich - Vie tvoriť synonymické dvojice rady - pozná jedno a viacvýznamové slová, vie vysvetliť, čo znamenajú - vie tvoriť homonymá, využívať ich rozdiely vo vetách - Vedieť tvoriť nové slová skladaním - Pozná slová odvodené z niektorých jazykov - Pozná skratky, pozná systém, podľa ktorého sa tvoria - Vedieť pracovať so slovníkmi (pravopisný, synonymický, frazeologický) - Vedieť rozlíšiť malé formy L'S, charakterizovať ich, uviesť príklady - Vedieť určiť vo vete podstatné mená - Vedieť rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená - Vedieť skloňovať podstatné mená - Vedieť určiť rod, číslo, vzor - Vedieť určiť v muž. rode životnosť, neživotnosť - Vedieť nájsť vo vete prídavné mená - Vedieť rozlíšiť prídavné mená akostné, vzťahové a privlastňovacie, podľa zakončenia - Vedieť určiť kategórie - rod, číslo, pád - Vedieť určiť vzory prídavných mien

Morfológia

- Precvičenie a upevnenie poznatkov z predchádzajúcich ročníkov.
- Podstatné mená
- Plnovýznamovosť. Skloňovanie podstatných mien podľa jednotlivých vzorov a pravopis pádových prípon
- Prídavné mená
- Plnovýznamovosť. Ohybnosť. Delenie prídavných mien na akostné, vzťahové a prívlastňovacie. Skloňovacie vzory. Pravopis pádových prípon. Rytmické krátenie a výnimky z rytmického krátenia.
- Prídavné mená radi/rady
- Slovesá
- Plnovýznamovosť. Delenie sloves na zvrtné a nezvrtné. Pomocné slovesá
- Príslovky
- Delenie prísloviak na miesta, času, spôsobu, príčiny.
- Citoslovcia
- Základná charakteristika. Formálne rozoznávanie v texte (najfrekvencovanejšie citoslovcia).
- Zámená opytovacie (s učivom o pádových otázkach)
- číslovky, predložky, spojky – základné rozdelenie

Syntax

- Jednoduchá veta - dvojčlenná
- Holá a rozvitá veta.
- Základné vetné členy
- Prísudok - holý, rozvitý. Vyjadrenie prísudku slovesom. Prísudok pri vykaní.
- Podmet – vyjadrený, nevyjadrený (zamlčaný), holý, rozvitý. Vyjadrenie podmetu podstatným menom v N.
- Vetné sklady
- Prísudzovací sklad.

Sloh

- Stručná a podrobná reprodukcia.
- Stručná a podrobná osnova (zostavená s pomocou učiteľa).
- Písomnosti verejného a osobného styku: poštová poukážka, podací lístok, pozvánka, žiadosť, oznámenie, objednávka, SMS, list, pohľadnica, e-mail, telefonát, druhy blahoželaní a pozdravov. Formulácia textu a písanie adresy. Súkromný list (členenie textu, formálna úprava, vypisovanie obálky). Využitie kontaktných prostriedkov v súkromnej korešpondencii (s vekovo rovnakou, mladšou a staršou osobou). Kontaktné prostriedky v jazykovom prejave v súkromnom styku so známou a neznámou osobou. Úradný list (členenie textu, formálna úprava, vypisovanie obálky). Využitie kontaktných prostriedkov v úradnom styku, v úradnej korešpondencii.

- Vie správne používať pravopis prídavných mien radi/rady
 - Pozná zvrtné a nezvrtné slovesá, pomocné slovesá
 - Vie definovať slovesá
 - Pozná príslovky miesta, času, spôsoby a príčiny
 - Rozlíšiť zámená opytovacie
 - Ovláda pravopis základných a radových čísloviek - zdôvodniť
 - Vie nájsť vo vete príslovky pomocou otázok
 - Vie určiť vo vete číslovky, predložky, spojky, citoslovcia
 - Vie charakterizovať dvojčlennú vetu úplnú a neúplnú
 - Vie tvoriť holé a rozvité vety
 - Pozná základné vetné členy a ich označenie, vie sa na ne pýtať základnými pádovými otázkami
 - Vie určiť holý aj rozvitý prísudok
 - Vie nájsť vo vete vyjadrený aj nevyjadrený podmet
 - Vie vyznačiť vo vete prísudzovací sklad
 - Stručne/podrobne reprodukovat' text - písomne/ústne
 - Vedieť urobiť poznámky/konspekt/osnovu
 - Vedieť správne vypísať poštovú poukážku, podací lístok
 - Vedieť utvoriť ukážky informačného slohového postupu :pozvánku, žiadosť, objednávku, SMS, list, pohľadnicu, e-mail, blahoželanie, pozdrav
 - Vedieť správne členiť list, vedieť správne vykať
 - Vedieť viesť telefonický rozhovor
 - Štylizácia začiatku a konca telefonického rozhovoru
 - Vedieť charakterizovať rozprávací slohový postup - znaky
 - Vedieť rozčleniť rozprávanie na úvod, jadro, záver
 - Dodržiavať časovú následnosť pri rozprávaní Využitie priamej reči v rozprávaní
- ## Literatúra
- vie vlastnými slovami uviesť rozdiel medzi lyrikou, epikou a drámou
 - pozná drámu cez staroveký Rím z dejepisného učiva
 - vie, že v dráme prebieha dialóg a monológ, pozná rozdiel medzi nimi
 - pozná rozdiel medzi ľudovou a umelou rozprávkou, vie definovať rozprávku ako epický žáner ľudovej slovesnosti, pozná rozdelenie rozprávok, pozná zberateľov ľudových rozprávok Dobšinského, Němcovú, bratov Grimmov, pozná autorské zvieracie rozprávky J.C. Gronského. Kiplinga
 - vie, čo je nosens, pozná rozprávku nonsensu Alica v krajine zázrakov

- Rozprávací slohový postup a jeho hlavné znaky. Kompozícia rozprávania (pred udalosťou, udalosť, po udalosti).
- Členenie jazykového prejavu na odseky (myšlienkové celky)
- Korektorské značky na oddeľovanie odsekov.
- Rozprávanie príbehu, zážitku (stručné a podrobné).
- Dialogizácia (rolové čítanie).
- Voľná dramatizácia časti textu/celého textu (využitie modulácie hlasu, gesta, mimiky).

Literatúra

- dialóg, monológ
- čarodejné, zvieracie a reálne rozprávky
- Pavol Dobšinský, Božena Němcová, bratov Grimm
- prirovnanie, zdobenina,
- kompozícia literárneho diela vonkajšia (nadpis, odsek, kapitola, verš, strofa)
- príslovie, porekadlo, pranostika ako krátke epické útvary
- bájka (definícia) + autori Ezop, Krylov, De la Fontaine
- báj – definícia, rozdiel medzi bajkou a bajou
- ľudová a umelá pieseň, populárna pieseň, refrén – autori textov- evergreen
- poézia, próza, literatúra pre deti, náučná a odborná literatúra
- malé javiskové formy
- lyrika, epika, dráma
- ľudová a autorská rozprávka, televízna, filmová a rozhlasová rozprávka
- znaky rozprávky, delenie rozprávok, zberatelia a autori
- nonsens – L. Carroll
- povest'
- ľudová slovesnosť a jej žánre – systém, rozdelenie
- rozprávací látka: najstaršia staroveká orientálna a antická literatúra – staroindické príbehy, perzské príbehy, literatúra Mezopotámie - Epos o Gilgamešovi (originálny text aj prerozprávaný Zamarovským), staroegyptské mýty, eposy Ilias a Odysea, grécke mýty o stvorení sveta divadelné predstavenie z preberanej tematiky
- návštevy mestských knižníc
- prednes poézie a prózy

- vedie si čitateľský denník
- pozná televízne a rozhlasové spracovania rozprávok
- navštevuje divadlo
- vie nájsť v textoch prirovnanie, zdobeninu
- pozná definíciu bajky a báje, vie ich rozlíšiť, pozná autorov (Ezop, Krylo, De La Fontaine, Homér)
- rozlišuje poéziu od prózy, v poézii pozná verš, strofu a rým
- vie definovať literatúru pre deti mládež, odbornú (náučnú) literatúru
- vie definovať povest' a odlíšiť ju na základe jej znakov od rozprávky
- vie definovať a členiť ľudovú slovesnosť na žánre
- prednáša texty v gréčtine v hexametri
- prednáša vybrané texty a básne rozlíši ľudovú a umelú pieseň, pozná pojem populárna pieseň, refrén –
- autori textov- evergreen
- zahrá prvé divadelné predstavenia
- je aktívnym návštevníkom mestskej knižnice

Matematika 5.ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Opakovanie</p> <p>Štyri početné úkony s prirodzenými číslami v obore 1 000 000</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojenie štyroch základných početných úkonov (zmiešané príklady) <p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematický zápis zlomku - znázornenie a porovnávanie zlomkov, výsledok porovnávania vyznačiť znakmi $>$, $<$, $=$ - úprava zlomkov na spoločného menovateľa - rozširovanie a krátenie zlomkov - početné operácie so zlomkami : sčítavanie a odčítavanie zlomkov so spoločným aj rôznym menovateľom, násobenie a delenie zlomkov. - prevod graficky znázorneného zlomku na číselný tvar a naopak. <p>Desatinné čísla, operácie s desatinnými číslami</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie desatinného čísla, rád číslice v zápise desatinného čísla - porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel - sčítavanie, odčítavanie, násobenie a delenie desatinného čísla násobkami čísla 10, 100, 1 000 - násobenie desatinných čísel - delenie prirodzeného čísla desatinným a naopak, delenie desatinných čísel - zápis zlomku v tvare desatinného čísla a obrátene - slovné úlohy <p>Deliteľnosť prirodzených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 - prvočíslo, zložené číslo - rozklad čísla na prvočinitele - najväčší spoločný deliteľ, najmenší spoločný násobok <p>Geometria (v 5.ročníku waldorfskej školy odporúčaná bez konštrukčných pomôcok)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné geometrické útvary a pojmy: bod, priamka, polpriamka, úsečka; - rovnobežky, rôznobežky, kolmice; stred, os - vzájomná poloha dvoch priamok v rovine - náčrty, zavedenie pojmov - uhly - na tele človeka <ul style="list-style-type: none"> - ostrý, tupý, pravý, priamy, plný, nulový - rovinné útvary: kružnica, kruh, štvorec, rovnobežník, obdĺžnik, trojuholník 	<p>Opakovanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - využíva pri pamäťovom i písomnom počítaní komutatívnosť a asociatívnu sčítania a násobenia - vykonáva písomné početné operácie v obore prirodzených čísel - zaokrúhľuje prirodzené čísla, vykonáva odhady a kontroluje výsledky početných operácií v obore prirodzených čísel - rieši a tvorí úlohy, v ktorých aplikuje osvojené početné operácie v celom obore prirodzených čísel <p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie čítať zlomky. - vie porovnať zlomky s rovnakým menovateľom. - vie porovnávať zlomky a výsledok porovnávania vyznačiť znakmi $>$, $<$, $=$ - vie upraviť dva zlomky na spoločného menovateľa. - vie rozšíriť zlomok a krátiť ho na základný tvar. - vie spočítať a odčítať dva zlomky so spoločným menovateľom. - vie spočítať a odčítať dva zlomky s rôznym menovateľom. - vie vynásobiť a vydeliť dva zlomky. - vie previesť zmiešaný zlomok na nepravý zlomok a naopak - dokáže previesť graficky znázornený zlomok číselný tvar a naopak <p>Desatinné čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie čítať a zapisovať správne rád desatinného čísla. - vie udať príklady desatinných čísel. - vie porovnávať, usporiadať a zaokrúhľovať desatinné čísla, - vie riešiť jednoduché príklady na sčítavanie a odčítavanie desatinných čísel spamäti. - vie násobiť a deliť desatinné číslo zaokrúhlenými číslami (10, 100, 1000) - vie previesť zlomky na desatinné čísla a naopak - vie riešiť jednoduché a zložené typy slovných úloh v obore desatinných čísel. <p>Deliteľnosť prirodzených čísel, prvočísla, rozklad čísla na prvočinitele, spoločný deliteľ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná znaky deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 - pozná základné vlastnosti prvočísel a vie udať ich príklady.

<ul style="list-style-type: none"> - kruh (stred, kružnica, polomer a priemer, vzťahy priamky ku kružnici, delenie kruhu), - štvoruholníky (strana a vrchol, uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník), - trojuholník (rovnoramenný a pravouhlý trojuholník, strana a vrchol), popis vzájomných vzťahov trojuholníka, štvorca a kruhu, ešte bez poukázania na súvislosti. - geometria kruhu a kružnice – rozširujúce, alebo v 6. ročníku - delenie kruhu - pravidelné mnohouholníky a hviezdice (pravidelný 6- a 12-uholník a pravidelný 8- a 16-úholník) - vlastnosti kruhu a kružnice 	<ul style="list-style-type: none"> - vie rozložiť ľubovoľné číslo na súčin prvočiniteľov - vie nájsť všetky delitele prirodzeného čísla do 100. - vie nájsť spoločné delitele dvoch čísel. <p>Geometria</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná základné pojmy: bod, priamka, polpriamka, úsečka - vie nakresliť rovnobežky, rôznobežky, kolmice; stred, os - pozná uhly na tele človeka - vie uviesť príklady ostrého, tupého, priameho a pravého uhla - vie nakresliť kružnicu, vyznačiť jej polomer, priemer a stred. - vie vyznačiť bod vo vnútri kružnice, na nej i mimo nej. - vie určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky. - pozná a vie nakresliť základné typy štvoruholníka (štvorec, obdĺžnik, kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník) - vie v štvoruholníku vyznačiť stranu, vrchol, uhlopriečku. - vie nakresliť a pozná základné typy trojuholníkov (rovnoramenný, rovnostranný, rôznostranný).
---	---

Anglický jazyk 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p><i>Tematické okruhy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - staré kultúry a grécka mytológia - grécka olympiáda a olympijské disciplíny - rodina - svet zvierat a rastlín <p><i>Možné obsahy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - texty v hexametri a práca s dvojjazyčným slovníkom - jazykolamy - projekty (napr. "náš dom", "naša krajina", "Olympijské hry starovekého Grécka", „zvieratá“) - možné príbehové texty - "Ghosts at the Castle", "Hercules" (čítanky) - ročné obdobia, denný rytmus, voľný čas - hodiny, dátumy 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak rozumie obsahu čítaného textu (bez potreby doslovného prekladu) - zreteľne artikuluje pri čítaní a jednoduchej konverzácii - vie samostatne reprodukovat' literárne texty v rámci tematického okruhu - opíše cudzojazyčné texty bez chýb - úhľadne si vedie zošit - rozumie prvotným pravidlám morfológie (tvaroslovia) - rozumie slovíckam a nepravidelným slovesám v rámci uvedených tém

Biológia 5. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Zoológia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od orla k vtákom: <ul style="list-style-type: none"> - spevavé vtáky (výrazné zaradenie do prostredia: kolobeh roka, denný rytmus, stavba hniezd, spev) - k dravým vtákom (takmer artistické ovládnutie vzduchu) - k vodným vtákom a vtákom viazaným na zem (vodné vtáky, hrabavé a brodivé) - sovy- ako vtáky s najviac vystupňovanou bdelosťou - krdle, hniezdenie, vývoj od vajíčka - Od leva k šelmám <ul style="list-style-type: none"> - k medveďom - k mačkovitým šelmám - k psovitým šelmám - svorky, rodenie mláďat, stopy - Od kravy k bylinožravcom <ul style="list-style-type: none"> - k zvieratám veľhôr (kozy, kamzíky) - k zvieratám s citlivou otvorenosťou k ich okoliu (srnec, jeleň, antilopa) - k žirafe a jej vzťahu k výške a diaľke priestoru - k zvieratám s ustrnutím v tiaži vlastného organizmu (nosorožec, hroch) - k zvieratám, ktoré sú celkom sústredené na svoje látkové procesy (prasa) - stádo a jeho hierarchia <p>Botanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Časti rastlín: koreň, stonka, list a kvet - Výživa a dýchanie rastlín - Členenie rastlín - nižšie rastliny (jednoklíčne) - huby (aj keď nepatria k rastlinám), riasy, machy, lišajníky, paprade, prasličky - ihličnaté dreviny - Nahosemenné rastliny - Jednoklíčne a dvojkľíčne rastliny 	<ul style="list-style-type: none"> - pozná základné charakteristiky života a prostredia uvedených živočíšnych druhov - rozlišuje uvedené druhy na základe niekoľkých znakov i s ohľadom k okolitému prostrediu - vie rozprávať o živote uvedených zvierat - rozlišuje šelmy podľa stôp - pozná vybrané zvieratá podľa hlasu - vie niektoré hlasy, niektorých zvierat napodobniť - kreslí vybrané druhy zvierat - vie vystihnúť základné gesto ich pohybu kresbou, dokáže kresliť vybrané zvieratá - dokáže si nájsť doplňujúce informácie, triediť ich v rámci projektových prác - pozná rôzne druhy koreňovej sústavy - pozná rôzne druhy stoniek (rozozná bylinu od dreviny) - pozná rôzne druhy kvetov - bez systematizácie a názvoslovía - dokáže rozpoznať uvedené rastlinné druhy - vie určiť názvy rastlín podľa obrazu a naopak - dokáže určiť ich časti a poznať prostredie, v ktorom rastú - dokáže kresliť rastliny v ich typickej forme, dokáže vystihnúť základné gesto rastliny - vie definovať nahosemenné, jednoklíčne a dvojkľíčne rastliny

Geografia 5. ročník

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Cesta od vlastivedy k chápaniu Strednej Európy (od regiónu k Európe, vlastiveda sa rozširuje k vlastnej geografii)</p> <p>Stredná Európa</p> <ul style="list-style-type: none"> - cesta po prúde hlavných riek, Labe, Dunaj, Odra, Rýn atď. od ich prameňa k ústiu, vychádzajúce z našej republiky k susedným štátom (kreslenie, maľovanie máp, práca s atlasom) - typy krajín – ráz krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiak vie porovnať charakteristické aspekty vybraných oblastí regiónu Európy a vyhľadať si k nim informácie - Žiak vie pracovať s mapou a atlasom, vyhľadať v nej informácie - Žiak vie na mape lokalizovať regióny, vodstvo, mestá, pohoria - Žiak vie zakresliť mapu a vie v nej používať základné topografické značky. - vie používať s porozumením základnú

<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika priemyselne a poľnohospodársky využívaných oblastí - dôležité mestá a prístavy, dopravné cesty (kanály) - polaritu oblastí (sever - juh, východ – západ) v pohľade geologickom, klimatologickom a kultúrno-sociálnom <p>Európa ako celok a ostatné časti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prírodné hranice medzi Európou a Áziou - členitosť, charakteristika reliéfu, prírodné a klimatické pomery a klimatické pásma - vodstvo - kontrastné charakteristiky vybraných štátov a krajín (horské oblasti, oblasti rovín, priemyslové, poľnohospodárske) s ich vegetáciou, faunou a flórou - hospodárske pomery rôznych krajín - politické rozdelenie oblastí, obyvateľstvo <p>Astronómia</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie poludníkov a rovnobežiek - pohyb slnka po oblohe počas roka, slnovraty a rovník - tvar Zeme - striedanie dňa a noci - pozorovanie fáz Mesiaca - slapové javy - cirkumpolárne súhvezdia, Polárka 	<p>geografickú, topografickú a kartografickú terminológiu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie primerane hodnotiť geografické objekty, javy a procesy v krajinskej sfére, ich určité pravidelnosti, - zákonitosti a odlišnosti, ich vzájomnú - súvislosť a podmienenosť, - dokáže primerane vysvetliť striedanie noci a dňa na základe súvislosti pozície Zeme a Slnka - rozlišuje základné časti krajinskej sféry - primeraným spôsobom vysvetlí vplyv krajiny na život ľudí - pozná prírodné zložky krajiny a ich vzájomné súvislosti - uvedie príklady prírodných spoločenstiev - rozlišuje zásadné prírodné a spoločenské atribúty ako kritéria pre vymedzenie, ohraničenie a lokalizáciu regiónov Európy - vie primerane vysvetliť čo sú poludníky a rovnobežky, pozná rovník a nultý poludník - vie popísať, ako v minulosti menili názory na tvar Zeme, pozná dôkazy guľatosti Zeme - vie popísať ako slnko počas roka putuje po oblohe - vie vysvetliť, prečo sa strieda deň a noc, koľko trvá jeden deň - pozná základné fázy Mesiaca a vie vysvetliť príliv a odliv
---	---

Dejepis 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Staroveké kultúry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základné dejepisné pojmy, hmotné a písomné pramene, kultúry orientálnych národov - India (kultúra a spôsob života, religiozita v staroindických textoch, kastový systém) - Stará Perzia (staroiránska kultúra, usadlosť kmeňov, obrábanie pôdy a chovanie dobytku, kočovné kmene, život Zarathustru) - Mezopotámia (mestské kultúry, písmo, zavražďovanie, Eufkrat a Tigris, Epos o Gilgamešovi) - Egypt (motívy zo staroegyptskej mytológie, príklady veľkých egyptských kultúrnych výkonov, stavba egyptského štátu, zemepis a dejepis egyptskej ríše) <p>Staroveké Grécko</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a začiatky gréckej kultúry, homérske obdobie, vznik gréckych miest - protiklad Sparty a Atén 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiak vie uviesť príklady zdrojov informácií z minulosti - Vie rozlíšiť súvislosti medzi prírodnými podmienkami a vznikom prvých civilizácií - Vie uviesť príklady najznámejších historických pamiatok - Vie vymenovať základné znaky egyptskej kultúry - Charakterizuje grécke dejiny od dôb Homéra až po ťaženie Alexandra Veľkého - Vie charakterizovať protiklad Sparty a Atén - Vie pomenovať súvislosti a javy, v ktorých súčasnosť nadväzuje na tradície a ideály starých Grékov.

<ul style="list-style-type: none"> - olympijské hry - grécko-perzské vojny - Perikles, klasické obdobie (Sokrates, Platón, Aristoteles) <p>Alexander Veľký a šírenie gréckej kultúry</p>	
---	--

Eurytmia 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - kráčanie v rytme hexametra - rozvíjanie zložitejších geometrických foriem (geometrické obrazce, hviezdy, špirála, osmička atď.) - v poézii kladieme dôraz na hravosť, melódiu a rytmus jazyka, zodpovedajúce pohyby ku všetkým hláskam sú spájané do slov - cvičenie na rýchlu orientáciu v priestore - cvičenie zručnosti a koncentrácie - cvičenie s palicami <p>Hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dvojhlasné melódie, kánon - durové a molové stupnice - krátke melódie (Schumann, Mozart, Haydn, Bach atď.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže vnímať rytmus v hexametri a previesť ho do kráčania - Dokáže vykonať zložitejšie paličkové cvičenia - Dokáže vykonať prvé jednoduché rytmické cvičenia s podávaním gulí - Dokáže sa orientovať v priestore a v skupine pri spoločných geometrických formách. - Dokáže vykonať gestá durovej stupnice.

Telesná výchova 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - Návnik rytmu a dynamiky v pohybe: jednoduché tleskanie a rytmické vydupávanie; prebehovanie a skoky cez krúžiace švihadlo; rôzne pohybové formy v skupine - Bothmerová gymnastika: gymnastická kolohra „Tvoríť kruh...“; „Základné cvičenie“; „Tiaž a ľahkosť“ - Ľahká atletika: malé kruhové štafety, napr: podávanie lopty v kruhu a nesenie lopty okolo kruhu; iné štafety; krátke behy- preteky ; hod loptou rôznymi spôsobmi; jednoduchá forma gréckeho päťboja (beh na 60m, beh na 2000m; štafetový beh; skok do diaľky a do výšky; zápasenie (preťahy a pretlaky vo dvojiciach); hod diskom; hod oštepom) - Športová gymnastika - Cvičenia s využitím náradia, cvičenia s náčiním a bez náčinia: tvorenie príbehu vo vzťahu k fantázií detí; vytváranie prekážkových dráh v rámci príbehu; prechod na samostatné cvičenie na náradí; kotúl vpred a vzad; premet bokom obojručne; stojka na rukách s oporou; šplh na žrdi; cvičenia na rebrinách; pružný mostík-obonožný odraz; úvod do akrobatiky a artistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - Žiak zvláda: - Ľahká atletika: (N, Z): krátke behy, beh a chodza na 2000 m, skok do diaľky bez techniky a skok do výšky bez techniky, trafiť loptou na cieľ, zápasenie - preťahy a pretlaky(N) - Športová gymnastika: (N, Z): kotul vpred, kotul vzad, stojka na rukach s oporou, šplh na lane a na tyči, premet bokom obojručne, skoky cez švihadlo- kratke zostavy, váhu predklonmo - Skoky: (N, Z): pružný mostík- obojnožný odraz - Plávanie:(S): prepláve min. 50 metrovú vzdialenosť zvoleným plaveckým spôsobom s prisluchajúcim štartovým skokom a základnou obrátkou - Žiak sa oboznámil s telocvičným náradím a náčiním - preukazuje dostatočné pohybové schopnosti orientácie, reakcie, rovnováhy, rytmu a diferenciacie - prejavuje primeranú samostatnosť a vôľu po zlepšení úrovne svojej zdatnosti - žiak zvláda v súlade s individuálnymi predpokladmi osvojované pohybové zručnosti

<ul style="list-style-type: none"> - Pohybové hry: loptové hry (prihrávačky, triafačky) napr: „Pamäťová“; bežecké hry (naháňačky, vyzývačky) napr.: „Zakliate-odčarované“ - Úvod do športových hier (držanie a chytanie lopty, vedenie lopty driblingom, streľba) - Plávanie (základný plavecký nácvik) - Príprava na každoročnú medzinárodnú olympiádu v starogréckom päťboji 	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidlá hygieny a bezpečného správania v bežnom športovom prostredí - reaguje na pokyny k vlastnému vykonaniu pohybovej činnosti - koná v duchu fair-play: dodržiava pravidlá hier a súťaží, pozná a označí zjavné priestupky proti pravidlám a adekvátne na ne reaguje - žiak so zdravotným oslabením koriguje techniku cvičenia podľa pokynov učiteľa
--	---

Hudobná výchova 5. ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Spev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grécke piesne - slovenské ľudové, ľudové z okolitých štátov - dvojhlas s terciou - prvé trojhlasné zbory (Palestrina, Mendelssohn aj.) - nepravý kánon - harmonicky sprevádzaný spev - striedanie spevu a počúvania - spev intervalov cez nápovedné piesne <p>Inštrumentálna hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naučiť sa cvičiť na nástroji - základ neskoršej hry - prvý zakladač na notový materiál, pre spev aj hru <p>Hudobná teória:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do náuky o tóninách (piesňové formy, cyklické formy atď.) - jednoduché tóniny a ich príbuznosti - zápis a improvizácie jednoduchých modulácií - durové stupnice (tetrachordy) - imitované kánony (homofónne, akordické, s vertikálnymi rysmi) - veľká a malá tercia - synkopa - intervaly 	<ul style="list-style-type: none"> - vie spievať slovenské ľudové dvojhlasné piesne s terciou - pozná grécke piesne - vie ich aj zahrať - zaspieva prvé trojhlas, vie počúvať - vie zaspievať intervaly cez nápovedné piesne - pozná jednoduché tóniny - pozná piesňové formy - pozná durové stupnice - rozlišuje veľkú a malú terciu - pozná synkopu, vie ju rytmicky interpretovať - pozná intervaly

Výtvarná výchova 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Podnety výtvarného jazyka a vyjadrovania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transparentná maľba akvarelom do mokrého podkladu postupne prechádza na suchý podklad - oboznámenie sa s technikou lazurovania (vrstvenia transparentných 	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomenie si foriem vonkajšieho sveta a ich následného zobrazenia - žiak ovláda s ohľadom na vekovú úroveň jednotlivé techniky maľby: akvarelom – transparentná maľba, lazurovanie – vrstvenie, pastózna

<p>plôch) – napr. maľba jednotlivých druhov húb</p> <ul style="list-style-type: none"> - pastózna maľba - Goetheho farebný kruh - Poznávanie jednotlivých účinkov farby a jej cieleného využitia (napr. farebné nálady jednotlivých ročných období) - Negatív a pozitív v plastickom a plošnom prevedení (téma egyptský basreliéf a grécke vázy - viď podnety z dejepisnej látky a dejín umenia) <p>Podnety z dejepisnej látky 5.ročníka a dejín umenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - India – kresba masným pastelom rieky Gangy, pretekajúcou krajinou Indie s jej typickými architektonickými, ornamentálnymi prvkami, náboženskými, prírodnými alebo inými výjavmi z bežného života v kombinácii s akvarelom, olejovou farbou a duvilaxom na jednom spoločnom veľkom formáte (napr. 1,3 x 6 m) – zoznámenie sa s prirodzenou odpudivosťou jednotlivých výtvarných materiálov a možnosti využitia tejto vlastnosti - Egypt – modelovanie basreliéfu z hliny inšpirovaného starovekým egyptským vysokým alebo nízkym basreliéfom - Antické Grécko – oboznámenie sa s jednotlivými typmi gréckych váz, zobrazenie vázy za pomoci elíps a následné prevedenie technikou vyškrabávania čiernej plochy na podklade s masným pastelom s červenými odtieňmi - zobrazenie akéhokoľvek gréckeho mýtu, ktorý čítali buď čiernymi figúrami do červeného podkladu alebo naopak (pozitív, negatív) s pozadím doplneným o novodobý mýtus <p>Podnety z prírodovednej látky 5. ročníka a možnosti zobrazovania videného sveta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresba jednotlivých štádií metamorfózy rastlín od semena, cez rastlinu, plod alebo vytvorenie nového semena - rastlinné štúdie voskovými kvádkami alebo olejovými kriedami – koreň, stonka, list a kvet – napr. zvonček, divá ruža, lekno, papradie – čierno biele (jednofarebné) a zároveň farebné prevedenie - zobrazenie zvierat – akvarelom do mokrého podkladu cez výstavbu z geometrických útvarov až k farebnej výstavbe tvaru podľa skutočnosti – napr. niektorého zo zástupcov vtákov, 	<p>maľba, maľba s priznaním štruktúry</p> <ul style="list-style-type: none"> - žiak postupne ovláda s ohľadom na vekovú úroveň jednotlivé techniky kresby: suchým pastelom, olejovými kriedami a voskovými kvádkami - žiak dokáže vymodelovať a plasticky stvárniť reliéf - žiak je schopný vytvoriť jednoduchý návrh, popísať postup realizácie až k samotnému prevedeniu realizácie - žiak pozná teoreticky aj prakticky postupnú výstavbu skutočného tvaru na príklade nádoby, štúdie zviačaťa - žiak nadobudol isté schopnosti spolupráce v tíme - žiak dokáže si zvoliť vhodnú techniku k myšlienke nápadu - žiak sa základnými poznatkami orientuje v dejinách umenia od praveku po antické Grécko
--	---

šeliem alebo bylinožravcov – prípadne posun k vytvoreniu originálnemu stvárneniu novodobej Altamiry (možnosť zoznámenia sa s technikou frotáže)

Podnety z prebraných techník na hodinách ručných prác, pracovného vyučovania, tradičných remesiel a dizajnu

- vytvorenie vlastného predajného výrobku na vianočný bazár s použitím tradičných remeselných techník, ktorými žiaci prechádzajú na hodinách ručných prác
- návrh na baliaci papier alebo obal na výrobok – škatuľka
- návrh na ornamentálnu výzdobu gréckeho chitónu, ktorý si žiaci šijú na ručných prácach pre potreby účasti na športovej olympiáde v rámci telesnej výchovy

Podnety zo zemepisu:

- plastická mapa Slovenska s jednotlivými vodnými tokmi a zaujímavosťami vytvorená priamo v exteriéry napr. na školskom pieskovisku, prípadne vysypaná farebnými pieskami tak ako býva vysypávaná tradične mandala – možný posun až k land artu

Podnety súčasného výtvarného umenia:

- grafity, umenie miesta, pouličné umenie – téma z prostredia blízkeho deťom (napr. ulica) technikou sprejovania cez vopred vyrobené šablóny prípadne v kombinácii s kolážou.

Podnety arteterapeutické a sociálne:

- témy, ktoré otvárajú otázky ľudských hodnôt a spolupatričnosti napr. Dve tváre jedného sveta, Môj kamarát je iný ako ja alebo rôzne arteterapeutické hry s cieľom uvedomenia si tímovej spolupráce – možnosť výberu ľubovoľnej, individuálne žiakom zvolenej techniky na základe jej vhodnosti k myšlienke nápadu.

Podnety z teórie dejín umenia:

- krátke oboznamovanie sa, na začiatku každej hodiny, s ukážkami z dejín umenia - od pravekého umenia až po antické Grécko – na základe ukážky, otázkami učiteľa a vymenovaním žiakmi vnímaných jednotlivých atribútov, priblížiť a pokúsiť sa spolu so žiakmi vyvodiť charakteristiku daného umenia, kultúry a doby vo všeobecnosti.

Ručné práce 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> - štrikovanie hladko, obratko - zopakovanie - výroba škriatka, vtáčika, bábiky - štrikovanie na štyroch ihliciach - rukavice alebo ponožky - ďalšie témy: - výroba chitónu na grécku olympiádu v spolupráci s ôsmym ročníkom a jeho výzdoba pomocou batiky alebo farieb na textil <p>plstenie na doštičke - výroba napr. taštičky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie štrikovať na štyroch ihliciach - vie začať aj ukončiť, príberať uberať - vie si s pomocou vyrobiť a ozdobiť chitón - ovláda pomôcky na štrikovanie, šitie, vie sa čiastočne orientovať v dielni

Práce s drevom 5.ročník	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Úvod/ciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Empirické uchopenie konvexných tvarov a ich pozorovanie v prírode - Po skúsenostiach s modelovaním uchopenie základných tvarov v tvrdšom materiáli – dreve - Osvojenie si základných techník opracovania dreva - Spoznávanie rôznych druhov dreva a drevín - Orientácia v dielni <p>Vodný živel (príprava):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výlet do prírody, pozorovanie tečúcej vody a jej formotvorných vlastností - Príprava vychádzajúca z pozorovaní, inšpirácia k voľnému výtvarnému dielu(kresba, maľba, modelovanie z hliny) <p>Práca v dielni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezanie dreva vo dvojici - Štiepanie dreva vo dvojici - Hrubé opracovanie nožom - Jemné opracovanie nožom – niekoľko spôsobov vyrezávania - Finálne opracovanie – brúsny papier <p>Mlátok</p> <p>Práca v dielni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezanie dreva vo dvojici - Štiepanie dlátom/odsekávanie – samostatne - Tvarovanie dlátom a rašplou - Finálne opracovanie pilníkom a brúsnym papierom, napustenie olejom <p>Vajce</p> <p>Príprava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modelovanie vajca z hliny 	<p>Žiak ovláda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezanie dreva vo dvojici a samostatne - štiepanie dreva vo dvojici a samostatne - hrubé a jemné/finálne opracovanie/tvarovanie dreva nožom/niekoľko druhov rezu zamerané na konvexné tvary - hrubé a jemné opracovanie/tvarovanie dreva dlátom zamerané na konvexné tvary - finálnu úpravu výrobku brúsením rašplou/pilníkom/brúsnym papierom a napúšťaním ochrannými prostriedkami - bezpečnostné pravidlá pri práci s drevom a nástrojmi/náradím - organizačné pravidlá práce v dielni - pozná nástroje potrebné na opracovanie/tvarovanie výrobkov

<ul style="list-style-type: none">- Vyrezávanie malého vajíčka nožom, technika tzv. „na palici,, <p>Práca v dielni:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rezanie palíc v prírode- Vyrezávanie nožom- Rezanie hrubých palíc- Zapilovávanie do určitej hĺbky- Osekávanie a tvarovanie dlátom, použitie vlastného mlátku- Tvarovanie rašplou a pilníkom- Finálne opracovanie brúsnym papierom a napustenie olejom <p>Doplnkové témy : figúrky, drobné hračky(cvičenie rôznych druhov vyrezávania)</p>	
---	--